

# ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΑΓΡΑΣ...

Ασανούλα Δένδη  
Γιώτα Ιντζιρτζή  
Γιάννης Ιντζιρτζής  
Δήμητρα Δερεδίνη  
Καλλιόπη Γιαννή  
Χρυσάνθη Γαϊτανού  
Μάγδα Ψύλλου

# ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το χωριό μας βρίσκεται στη νοτιοδυτική πλευρά του νησιού. Είναι χτισμένο μέσα στον κρατήρα του ηφαιστείου και τα σπίτια έχουν χτιστεί με τρόπο που να προσδίδει το σχήμα ενός αλόγου.

Κύρια επαγγελματική ασχολία των κατοίκων του, είναι η κτηνοτροφία και η αγροτική καλλιέργεια. Ιδιαίτερα, η κτηνοτροφία έχει επιβληθεί κατά κράτος έναντι των υπολοίπων επαγγελμάτων.



# ΚΡΕΒΑΤΙ ΓΑΜΟΥ

- ❖ Γίνεται πριν τον γάμο
- ❖ Συγκέντρωση στενών φίλων και συγγενών
- ❖ Στολισμός σπιτιού με προικιά νύφης - γαμπρού
- ❖ Στρώσιμο κρεβατιού, από φίλους, με το παραδοσιακό νυφικάτο κουβερλί (δώρο της γιαγιάς της νύφης)
- ❖ Ο γαμπρός ξεστρώνει τρεις φορές φορές το κρεβάτι, όσες δηλαδή το στρώνουν
- ❖ Ρίχνουν χρήματα στο στρωμένο κρεβάτι για να ασημώσει και να φέρει γούρι στο ζευγάρι
- ❖ Ρίχνουν ένα μικρό μωρό για να τους φέρει γούρι και να αποκτήσουν και αυτοί το δικό τους μωρό
- ❖ Γεμίζουν το κρεβάτι με ρύζι και ροδοπέταλα.

## ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΗΡΕΙΤΑΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ



# ΑΡΡΑΒΩΝΑΣ

- ❖ Μετά το προξενιό
- ❖ Σημαίνει επισημοποίηση της σχέσης
- ❖ Η νύφη πήγαινε στο σπίτι του γαμπρού την τίμπλα (παραδοσιακό γλυκό) που είχε φτιάξει μόνη της
- ❖ Μαζί μ' αυτό διάφορα δώρα και από ένα μαντήλι για όλους.

## ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΗΡΕΙΤΑΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ



# ΓΑΜΟΣ

- ❖ Παλιά, παντρευόταν κυρίως με προξενιό
- ❖ Η νύφη με την οικογένεια της ζητούσε τον γαμπρό από την οικογένειά του
- ❖ Επισκέπτονταν τον γαμπρό παίρνοντας ένα κουτί σοκολατάκια και ένα μπουκάλι λικέρ κόκκινο
- ❖ Ο προξενητής είχε μεταφέρει ήδη στην οικογένεια του γαμπρού ότι μια κοπέλα θέλει να παντρευτεί το γιο τους
- ❖ Στολίζουν γαμπρό και νύφη τραγουδώντας διάφορα παραδοσιακά τραγούδια γάμου
- ❖ “Κέρασμα” των φίλων του γαμπρού πριν τον γάμο
- ❖ Ετοιμασία νύφης και παράλληλα χορός και τραγπύδι με άλλες γυναίκες
- ❖ Ο γαμπρός με τη συνοδεία του παραδοσιακού συγκροτήματος αλλά και με όλα τα παλικάρια του χωριού πήγαιναν να πάρουν τη νύφη από το σπίτι της
- ❖ Μετά το μυστήριο του γάμου το ζευγάρι έτρωγε μαζί με τους

**ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΗΡΕΙΤΑΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ**

# ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΝΥΦΗΣ

*«Νύφη μου 'γεια στα χέρια σου τα δέκα σου  
δαχτύλια,  
που 'κατσες και τα κέντησες της προίκας τα  
μαντήλια.*

*Την νύφη μας την είχαμε στην γλάστρα  
λουλουδάκι,  
τώρα την παραδίνουμε σ' ένα παλικαράκι.  
Χρυσό δεντρί σου φέραμε νύφη μου στην  
αυλή σου,  
να το ποτίζεις κρύο νερό να το 'χεις στη ζωή  
σου.*

*Ω, νύφη μου στον ορισμό σου,  
τραγουδώ στο αρχοντικό σου.  
Μπρος της νύφης μας την πόρτα,  
κάνει το φεγγάρι βόλτα».*

# ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΓΑΜΠΡΟΥ

*«Γαμπρός μας είναι άξιος καράβια να  
αρματώσει,  
και τα σχοινιά του караβιού να τα  
μαλαματώσει.  
Ω, γαμπρέ μου να γεράσεις,  
και τρισέγγονα να πιάσεις».*

## ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΑΥΤΑ ΛΕΓΟΝΤΑΙ ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ



# ΚΟΥΝΙΕΣ

- ❖ Τρίτη του Πάσχα
- ❖ Σε κάθε γειτονιά έστηναν μία κούνια.
- ❖ Κυρίως ανύπαντρα κορίτσια και αγόρια πήγαιναν εκεί που υπήρχε κούνια για να γνωριστούν
- ❖ Αν ένα παλικάρι ήθελε μια κοπέλα της έκανε καντάδα με τους φίλους του
- ❖ Τραγουδούσαν διάφορα τραγούδια της κούνιας

## ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΗΡΕΙΤΑΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ ΜΕ ΜΙΚΡΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ



# ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΚΟΥΝΙΑΣ

- ▶ «Για χαμηλώσετε βουνά και κλίνετε μπαγίρια, να δω και την αγάπη μου στα μάτια και στα φρύδια».
- ▶ «Ξενιτεμένο μου πουλί κι ωραίο μου γεράκι, η ξενιτιά σε χαίρεται και 'γω πίνω φαρμάκι».
- ▶ «Σταλαματιά – σταλαματιά το μάρμαρο τρυπιέται, αγάπη που δεν παίρνεται δεν πρέπει να αγαπιέται».
- ▶ «Ζουμπούλι καταγάλανο, χρυσοβαρακωμένο, μες στη καρδιά μου σ' έβαλα μικρό μου χαϊδεμένο».
- ▶ «Όταν σε βλέπω κι έρχεσαι βράδυ Παναγιά μου, αυτά τα μάτια τα γλυκά να γίνουνε δικά μου».

**ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΑΥΤΑ ΛΕΓΟΝΤΑΙ  
ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ**

- ▶ Αν μια κοπέλα ήθελε κτηνοτρόφο έλεγε:  
«*Αέρας τρώει τα ρούχα σου κι αέρας τα μαλλιά σου, κι αυτά τα έρημα βουνά τρων την παλικάριά σου, κι ένας μικρούλης έρωτας τρώει τα σωθικά σου*».
- ▶ Αν το παλικάρι ήταν λεπτό της έλεγε:  
«*Το γιασεμί στην πόρτα σου να ανθίσει και να δέσει, και το λιγνό σου το κορμί στα χέρια μου να πέσει*».





# ΚΛΗΔΩΝΑΣ

- ❖ 24 Ιουνίου του Άι Γιαννιού
- ❖ Σε κάθε γειτονιά μάζευαν (οι κάτοικοι) τα στεφάνια που είχαν φτιάξει την Πρωτομαγιά και τα έκαιγαν, για να ξορκίσουν το κακό καθόνας περνούσε τρεις φορές από πάνω τη φωτιά
- ❖ Κατά τη διάρκεια του κλήδωνα τραγουδούσαν τα τραγούδια του
- ❖ Έπαιρναν ένα πήλινο κανάτι και το γέμιζαν με νερό από τρεις διαφορετικές πηγές
- ❖ Κάθε κοπέλα έριχνε μέσα στο κανάτι ένα κόσμημα και το σκέπαζαν με ένα κόκκινο μαντήλι
- ❖ Έβαζαν το κανάτι με το αμίλητο νερό στο παράθυρό τους και το άφηναν για τρεις μέρες
- ❖ Την ώρα που άνοιγαν τον κλήδωνα και έβγαζαν τα κοσμήματα, διάβαζαν σε κάθε κορίτσι από ένα τραγουδάκι
- ❖ Οι ανύπαντρες κοπέλες « έριχναν » ένα κομμάτι μολύβι στο νερό και αυτό έκανε σχέδια
- ❖ Σύμφωνα με το σχέδιο του μολυβιού, μάθαιναν το επάγγελμα του μελλοντικού συζύγου τους π.χ.: αν μαζεύονταν πολύ το μολύβι σε ένα σημείο έδειχνε ότι θα πάρουν πλούσιο άντρα

**ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΔΕΝ ΤΗΡΕΙΤΑΙ ΠΛΕΟΝ**

# ΚΟΛΛΥΒΑ ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

- ❖ Στους πρώτους χαιρετισμούς της Σαρακοστής γιορτάζει ο Άγιος Θεόδωρος
- ❖ Τα κορίτσια βράζουν σιτάρι και το πηγαίνουν στην εκκλησία, ώστε ο παππάς να το ευλογήσει
- ❖ Μετά τη Θεία Λειτουργία μοιράζουν το βρασμένο σιτάρι στις ανύπαντρες κοπέλες
- ❖ Καθεμία βάζει εννέα κόκκους σε ένα κόκκινο πανί και το τοποθετεί κάτω από το προσκεφάλι της
- ❖ Όστε να δει όνειρο το όνομα αυτού που θα παντρευτεί
- ❖ Για να γίνει αυτό όμως πρέπει να πουν μια προσευχή τρεις φορές
- ❖ Τα κόλλυβα τα αφήνουν τρία βράδια κάτω από το μαξιλάρι τους
- ❖ Εν τέλη χρησιμοποιούν το σιτάρι στα λουλούδια και στα δέντρα

**ΤΟ ΕΘΙΜΟ ΤΗΡΕΙΤΑΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ**



# ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ



«Άγιε Θεόδωρε καλέ, άγιε και θαυματουργέ,  
εκεί στην έρημο που πας κι όλες τις τύχες συναντάς,  
αν δεις και τη δική μου να τη διπλοχαιρετάς.

Αν είναι πλούσιος να μην περηφανευτεί,  
αν είναι φτωχός να μη ντραπεί,  
κι αν είναι της τύχης μου,  
ας έρθει το βράδυ στο όνειρό μου να με βρει,  
να τον δω και να με δει».



# ΚΗΔΕΙΑ

- ❖ Όταν κάποιος πέθαινε αρχικά φώναζαν μια ηλικιωμένη γυναίκα για να του βάλει τη φορεσιά του και το πανί το λεγόμενο κάμποτο
- ❖ Μέχρι να κηδευτεί μαζεύονταν όλοι οι συγγενείς, οι φίλοι και οι γείτονες του νεκρού και τον ξενουχτούσαν
- ❖ Την ημέρα της κηδείας, μόλις βγάλουν τον νεκρό από το σπίτι, σπάνε ένα πήλινο κανάτι γεμάτο νερό
- ❖ Μετά την κηδεία καιρνούσαν τον κόσμο ψωμί, τυρί και ούζο για να συγχωρήσουν τον νεκρό
- ❖ Τρεις μέρες μετά το θάνατο του, έβραζαν σιτάρι και τ πήγαιναν στον τόπο ταφής του. Έπειτα, σκόρπιζαν το σιτάρι και στο τέλος έσπαγαν το πιάτο
- ❖ Έπειτα ακολουθούσαν τα εννιάμερα όπου μαγείρευαν πλάφι με ρεβίθια και έριχναν από πάνω ζάχαρη και κανέλα. Παράλληλα, το μοίραζαν στη γειτονιά και στους συγγενείς για συγχώρεση
- ❖ Όταν έφταναν οι είκοσι μέρες, μοίραζαν ψωμάκια τα οποία έφτιαχναν οι ίδιοι, στη γειτονιά και στους συγγενείς για συγχώρεση.
- ❖ Στις σαράντα μέρες έφτιαχναν κόλλυβα, τα πήγαιναν στην εκκλησία να τα ευλογήσει ο παπάς και έπειτα τα μοιράζουν στους παρευρισκόμενους
- ❖ Στους τρεις μήνες, όπως τους έξι και του εννιά έβραζαν κόλυβα ένα καζάνι και το μοίραζαν σε όλο το χωριό
- ❖ Όταν συμπληρώνονταν ένας χρόνος έκαναν ότι και στις σαράντα μέρες
- ❖ Μετά τον ένα χρόνο έκαναν το ίδιο για όσα χρόνια επιθυμούσαν

**ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ ΜΕ ΜΙΚΡΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΛΥ..!!!

